

Hrvatski savez udruge ekoloških proizvođača

BioVRT - u skladu s prirodom

Udruga OPG-a Hrvatske Život

datum 8.12.2020.

Ministarstvo poljoprivrede
Ulica grada Vukovara 78,
10000 Zagreb

Predmet: Prijedlog nacrta Zakona o sjemenu i sadnom materijalu i priznavanju sorti poljoprivrednog bilja

Poštovani,

Javljam Vam se povodom aktualne rasprave o nacrtu Zakona o sjemenu, sadnom materijalu i priznavanju sorti poljoprivrednog bilja želeći i ovim putem izraziti svoje mišljenje. Zabrinuti smo da bi primjena odredbi ovog zakona gdje se ograničava korištenje sjemena proizvedenog na gospodarstvu za vlastite potrebe na isključivo registrirane sorte i uz obvezu dorade kod ovlaštenog dorađivača, značajno ugrozila opstanak malih obiteljskih gospodarstava i očuvanje života u ruralnim područjima te smanjila već ionako ugroženu genetsku raznolikost poljoprivrednog bilja. Smatramo ovu odredbu pravno neutemeljenom jer se sve direktive Europske unije odnose isključivo na reguliranje proizvodnje za tržište i tržišta sjemenom i sadnim materijalom, nikako privatnim potrebama proizvođača. Zakoni o biljnom zdravlju također ne nameću takva ograničenja nego donose mjere vezano za konkretne kulture i konkretne postupke da bi se spriječilo širenje karantenskih štetnih organizama.

Republika Hrvatska obvezna je također poštivati Deklaraciju Ujedinjenih naroda o pravima seljaka i drugih osoba koje rade u ruralnim područjima donesenu 2018. godine. U članku 19. te deklaracije izričito se navodi između ostalog da je "država dužna prepoznati prava seljaka da se oslanjaju na vlastito sjeme ili na drugo lokalno dostupno sjeme prema vlastitom izboru i da odlučuju o usjevima i vrstama koje žele uzgajati". **Zbog toga zahtijevamo da se pojam "sjeme poljoprivrednog gospodarstva" i sve odredbe koje se na njega odnose brišu iz ovog zakona. Također smatramo važnim da spomenuta deklaracija bude prevedena na Hrvatski jezik kako bi bila dostupna i razumljiva svima koji su je dužni poštivati i čija prava ona štiti.**

Nadalje, razočarani smo što zakon nije uzeo u obzir odredbe nove Uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o ekološkoj proizvodnji i označivanju ekoloških proizvoda (EU 2018/848). Uredba također navodi da se ekološka poljoprivreda temelji na posebnim načelima, između ostalog: "ne dovodeći u pitanje članak 14. Uredbe (EZ) br. 2100/94 i nacionalna oplemenjivačka prava na biljnu sortu dodijeljena u skladu s nacionalnim pravom države članice, na mogućnosti da se poljoprivrednici služe biljnim reprodukcijom materijalom dobivenim na vlastitim poljoprivrednim gospodarstvima kako bi potaknuli genetske resurse prilagođene posebnim uvjetima ekološke proizvodnje;". Ista uredba obavezuje i na davanje mogućnosti registracije heterogenog materijala s ekološkog gospodarstva i njegovo stavljanje na tržište kao i pokretanje sedmogodišnjeg privremenog eksperimenta usmjerenog razvijanju ekoloških sorata posebne otpornosti na bolesti i prilagođene lokalnim uvjetima. **Kako bi se novi Zakon o sjemenu, sadnom materijalu i priznavanju sorti poljoprivrednog bilja uskladio s pravnom stečevinom Europske Unije, potrebno je zakon dopuniti spomenutim stavkama iz Uredbe o ekološkoj proizvodnji i označavanju ekoloških proizvoda.**

hsep.info@gmail.com, bioVRT@bioVRT.com,
zivotudruga@gmail.com

Hrvatski savez udruge ekoloških proizvođača

Biovrt - u skladu s prirodom

Udruga OPG-a Hrvatske Život

Proizvodnje sjemena za ekološku proizvodnju trenutno uopće nema i hrvatski proizvođači su u potpunosti ovisni o uvozu. Isto tako ne postoji mogućnost ekološke dorade i u slučaju malih količina i uskog tržišta njeno organiziranje bilo bi neisplativo. **Zbog toga je potrebno predvidjeti prijelazne mjere kojim će se najprije potaknuti ekološka proizvodnja sjemena te pronaći rješenja da se sjeme doraduje prema standardima kvalitete ali i prema načelima ekološke proizvodnje.**

Iako pozdravljamo otvaranje prilika za korištenje biljnih genetskih resursa kroz in situ očuvanje i on farm korištenje (što je i obveza koja proizlazi iz Nacionalnog plana očuvanja i održive uporabe biljnih genetskih resursa), na temelju dosadašnjih iskustava izražavamo sumnju u praktičnu primjenu spomenutih odredbi i smatramo da su one uz zabranu korištenja vlastitog sjemena nedovoljne za očuvanje biljne genetske raznolikosti. Hrvatska banka biljnih gena do sada nije objavljivala informacije, izvještaje o svom radu i provedbi Nacionalnog plana niti uvid u popise kao ni opise uzoraka koji se čuvaju u kolekciji, dostupne prosječnom korisniku. Iako su takvi podaci javni i dostupni na webu, nema dostupne informacije gdje ih je moguće pronaći za nekoga tko ne zna za postojanje CPRGD baze. Na stranicama Ministarstva poljoprivrede nismo pronašli ništa o Banci biljnih gena. Također, Nacionalni plan nije u cijelosti proveden. Izostale su upravo aktivnosti in situ i on farm očuvanja kao temelj održivog korištenja biljnih genetskih resursa te potpora radu udruga koje također sudjeluju u njihovom očuvanju što je u Nacionalnom planu navedeno: "*Brojne kampanje vezane uz očuvanje bioraznolikosti provode se i u organizaciji različitih nevladinih udruga te institucija koje do sada nisu bile uključene u Nacionalni program. U programskom razdoblju potrebno je ostvariti suradnju s takvim institucijama, kako bi zajednički usmjerili napore prema što kvalitetnijem informiranju javnosti na svim razinama.*" **Smatramo da je zakonom potrebno osigurati obavezu provođenja i transparentnost provedbe Nacionalnog plana, a ukoliko je potrebno, osigurati dodatna sredstva da se plan provede u cijelosti. Pored opisne sorte liste za sorte koje već jesu na Nacionalnoj sortnoj listi kao čuvane sorte ili sorte bez stvarne komercijalne vrijednosti uzgojene za određene namjene, potrebno je javnosti učiniti dostupnima stručne opise uzoraka iz kolekcije Banke biljnih gena kako bi se osigurao cilj osiguravanja informacija proizvođačima koji žele pokrenuti proizvodnju čuvanih sorata, a time i pokrenuti postupak njihovog stavljanja na sortnu listu.**

Direktive Europske unije omogućavaju lokalnu cirkulaciju biljnog reproduktivnog materijala na način da se mali proizvođači koji prodaju na lokalnom tržištu neprofesionalnim krajnjim korisnicima izuzmu iz potrebe registracije. **U ovom zakonu lokalna cirkulacija je omogućena za sadni materijal, a trebalo bi otvoriti tu mogućnost i za sjeme.** Lokalna cirkulacija olakšava pristup domaćem sjemenu vrtlarima, hobistima „neprofesionalnim korisnicima“, ne ugrožava sjemenarsku industriju niti proizvodnju, a može doprinijeti očuvanju genetske raznolikosti i omogućiti izvor prihoda malim obiteljskim gospodarstvima.

U nadi da ćete postupiti u interesu svih hrvatskih poljoprivrednih proizvođača i u skladu s europskim zakonodavstvom i međunarodnim sporazumima obavezujućim za Republiku Hrvatsku, molimo Vas da korigirate spomenuti zakon.

Hrvatski savez udruge ekoloških proizvođača

Biovrt - u skladu s prirodom

Udruga OPG-a Hrvatske Život

S poštovanjem,

HRVATSKI SAVEZ UDRUGA EKOLOŠKIH PROIZVOĐAČA

LOJENOV PRILAZ 8, 10020 ZAGREB

predsjednik: Robert Poturica,

UDRUGA OPG-a HRVATSKE „ŽIVOT“

KAMENJAČA 5, 33340 KUTJEVO

tajnik: Jurica Jakšinski

UDRUGA BIOVRT - U SKLADU S PRIRODOM

NOVO SELO ROK, M. TITA 140, 40000 ČAKOVEC

predsjednica: Silvija Kolar-Fodor

